

CENTAR ZA ZAŠTITU POTROŠAČA "FORUM" - NIŠ
Nade Tomić 15 / a, 18.000 Niš
Tel. 018 / 525 – 040, 064 / 11 – 97 – 301
forumnis@nadlanu.com

Položaj organizacija potrošača u Srbiji

Prema članu 67. Zakona o zaštiti potrošača Organizacije potrošača su Udruženja građana i formiraju se u skladu sa Zakonom koji reguliše tu oblast.

I tako je i uradjeno. Sve organizacije potrošača u Republici Srbiji su formirane kao Udruženja građana i evidentirane u nadležnim ustanovama. U prvom članu Statuta svih organizacija potrošača piše: Organizacija je nezavisna, nepolitička i neprofitna.

Medjutim u praksi to izgleda nešto drugačije.

Jedan broj organizacija je na budžetu lokalnih samouprava, koja im isplaćuje plate, pa se postavlja pitanje njihove nezavisnosti. Da li organizacija koja prima plate iz budžeta lokalne samouprave može da bude nezavisna od lokalne samouprave, posebno ako se zna da potrošači najveći deo potrošačkih prava ostvaruju upravo na nivou Loklane samouprave, da je Lokalna samouprava osnivač svih Javno – komunalnih i Javnih preduzeća na svojoj teritoriji, pa se postavlja pitanje čiji će interes ztititi te organizavcije potrošača, interes potrošasča ili interes lokalne samouprave od koje dobija platu.

Zbog neadekvatnog kriterijuma Ministarstva trgovine i usluga, kojim se forsiraju Savezi organizacija potrošača, gde je osnovni kriterijum broj članova, došlo je do zloupotrebe tog stava, pa se kao osnivač pojavljuje ista grupa ljudi u više Organizacija, tako da sada u pojedinim gradovima postoje i po pet-šest organizacija a potrošač je i dalje nezaštićen, jer se umnožavanjem organizacija samo zbunjuju potrošači, neznaju kome da se obrate a medju organizacijama se stvara nezdrava atmosfera i medjusobna netrpeljivost, što samo šteti intersima potrošača.

Nacionalna Organizacija Potrošača Srbije (NOPS) je krenula u trku za formiranjem što većeg broja Organizacija potrošača i to posebno u gradovima gde već postoje Organizacije potrošača ali nisu članovi NOPS-a.

U tim aktivnostima se ne biraju sredstva da bi se diskreditovala Organizacije potrošača koje već godinama uspešno rade ali nisu članice NOPS-a.

Postoji još jedan način za diskreditaciju organizacija potrošača koje nisu članice NOPS-a. Prilikom formiranja novih organizacija potrošača određuju se njihovi nazivi tako da se predstave kao regionalne ili čak nacionalne kako bi i na taj način bile eliminisane ostale organizacije. Tako imamo organizacije potrošača koje se zovu: Organizacija potrošača Vojvodine, koja svojim imenom treba da eliminiše sve ostale organizacije potrošača u Vojvodini, ili Republička organizacije potrošača, koja sebe treba da predstavi kao najvažniju organizaciju u republici, jer to samo njeno ime govori.

Najveći broj Organizacija potrošača u Srbiji nema ni minimalne uslove za rad (kancelariju, telefon i dr.), već su registrovane na kućnu adresu nekog od osnivača, na telefon se javljaju deca ili supruge a o pomoći potrošačima nema ni govora.

Sve ovo se zna u Ministarstvu trgovine i usluga, jer su krajem prošle godine dostavljeni izveštaji o radu i opis organizacije svih Organizacija potrošača u Srbiji, pa se očekuje da i Ministarstvo zauzme stav i konačno počne da radi sa onim organizacijama koje stvarno postoje, rade i imaju rezultate a ne sa fiktivnim organizacijama.

Međutim, ovakvo stanje odgovara i NOPS-u i Ministarstvu trgovine i usluga. NOPS želi da bude jedini korisnik novčanih sredstva koje će Ministarstvo dodeljivati Organizacijama potrošača a Ministarstvu je potrebna organizacija potrošača koja će davati pozitivno mišljenje na zahteve za povećanje cena usluga javnih preduzeća, zbog čega se to sve i toleriše.

Ministarstvo trgovine i usluga priprema izmenu Zakona o zaštiti potrošača i za to je formiralo radnu grupu. Mi smo ztražili da se o izmeni Zakona o zaštiti potrošača sprovede javna rasprava gde bi posebno učešće uzeli oni koji taj Zakon sprovode, a to su Organizacije potrošača i pripadnici Republičke tržišne inspekcije, ali na dva dopisa od Ministarstva nismo dobili odgovor.

Bojimo se da će se izmena Zakona vršiti u uskom krugu ljudi, što nije dobro jer postoji mogućnost uticaja raznih lobija na sadržinu Zakona.

Beograd, 14.03.2008. god.

P R E D S E D N I K
m.sci. Jovan Jovanović, dipl.ing